Anul al 62-lea
6 PAGINI

EXEMPLARUL 30 LEI
Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 111. — Sâmbătă 19 Mai 1945
6 PAGINI

ABONAMENTE
UNIVERSUL
PROVINCIA
Lei 1800 pe 3 luni
Lei 3700 pe 6 luni
CAPITALA
Lei 2100 pe 3 luni
Lei 4100 pe 6 luni
AUTORITĂŢI
80% în plus

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

ABONAMENTE
UNIV. COPIILOR
1800 lei pe 6 luni
MARUL ŞTIINŢELOR
1200 lei pe 6 luni
UNIVERSUL LITERAR
900 lei pe 6 luni
[illegible] 1400 lei pe 6 luni
LUMEA ŞI SUFLETUL
900 lei pe 6 luni

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR
ION LUGOSIANU

DREPTURILE OMULUI

Privirile tuturor popoarelor iubitoare de pace şi doritoare de a vedea realizată acea organizaţie mondială care să asigure tuturor colectivităţilor naţionale libertatea şi securitatea, sunt îndreptate spre San Francisco. Străduinţele ce se pun acolo pentru înlăturarea treptată şi pe calea înţelegerii, a tuturor dificultăţilor inerente înfăptuirii unei atari opere, sunt urmărite cu toată atenţiunea de popoarele interesate şi fiecare pas înainte este înregistrat cu o deosebită satisfacţiune.

Omenirea a făcut după războiul trecut experienţa Societăţii Naţiunilor care, nici ea nu a fost lipsită de idealism şi poate că a păcătuit tocmai printr'un idealism exagerat şi care n'a ţinut seamă de realităţi. Misiunea celor adunaţi la San Francisco este tocmai de a încadra străduinţele lor în realităţi, de a da idealului urmărit şi dorit în mod sincer de toate popoarele sprijinul realităţilor prin adaptarea acestora, pe calea bunei înţelegeri, la noile concepţii de viaţă internaţională care vor constitui temelia viitoarei societăţi umane.

Printre realităţile de care urmează să se ţie seamă este şi aceea a drepturilor omului luat individual.

Societatea Naţiunilor creiată după trecutul război mondial, cu toate secţiile şi subsecţiile ei cu caracter politic, social, higienic, moral şi economic, a dat mai multă atenţie colectivităţilor naţionale. S'a avut în vedere drepturile Statelor, drepturile popoarelor ca entităţi naţionale, drepturile diferitelor minorităţi înglobate în diferite state şi s'a neglijat drepturile omului ca unitate socială, ca unitate morală. Doctrina fascisto-hitleristă a mers până la negarea totală a drepturilor omului, făcând din el un simplu instrument mecanic în slujba unei clase conducătoare care şi-a asumat ea toate drepturile şi toate prerogativele.

Rezultatele revoluţiei franceze care au situat omul pe treapta morală ce i se cuvenea făcând din el un factor constructiv în complexul social, politic şi economic, au fost înlăturate brutal de doctrina fascisto-hitleristă.

Această absurditate care credea în viabilitatea unui organism social constituit din molecule moarte, va trebui să dispară odată cu distrugerea definitivă a hitlerismului şi a fascismului şi vor trebui restituite omului drepturile inerente însăşi existenţei lui.

Secretarul de stat al Statelor Unite, d. Stettinius a precizat acest lucru la San Francisco. D-sa, într'o conferinţă de presă a subliniat că „problema drepturilor omului se va dovedi eventual cea mai importantă problemă ridicată în decursul conferinţei". Desigur aceasta nu înseamnă o diminuare a importanţei drepturilor popoarelor şi d. Stettinius a ţinut chiar să arate că Statele Unite „vor continua să-şi exercite deplina lor influenţă în numele drepturilor popoarelor de a se conduce după propriile lor dorinţe atunci când ele sunt pregătite şi capabile să asume răspunderile libertăţii, ca să se bucure de drepturile lor".

D. Stettinius socoteşte însă că şi drepturile omului trebue să fie proclamate „ca un principiu operativ al organizaţiei mondiale, iar nu ca parte a Chartei internaţionale" care va fi redactată. Acest principiu pe care Statele Unite sunt hotărîte să-l susţină în faţa naţiunilor întrunite la San Francisco, este incontestabil un principiu esenţialmente democratic şi nu încape îndoială că el va fi îmbrăţişat de toate statele democratice şi mai ales de acelea prin sacrificiile cărora a putut fi nimicit hitlerismul.

O Chartă internaţională care va fi bazată pe libertăţile principiale şi care au fost enumerate de d. Stettinius şi anume: libertatea de exprimare, libertatea religioasă, eliberarea de lipsuri şi eliberarea de temeri, presupune în însuşi înţelesul acestor patru libertăţi fundamentale, respectul drepturilor omului. Aceste drepturi corespund în totul acestor patru principii, decurgând din ele şi complectându-se reciproc.

PROCESUL CRIMINALILOR DE RĂZBOI

Interogatoriile ultimilor acuzaţi din primul lot. — Depoziţiile martorilor. — Şedinţele de Marţi d. a. şi Miercuri dimineaţa

Interesul prezentat de dezbaterile de Miercuri n'a fost de loc mai mic decât acela al dezbaterilor urmate în şedinţele precedente.

Un public foarte numeros a ţinut şi de astă dată să ia parte la impresionantele relatări ale martorilor chemaţi să-şi facă depoziţia în faţa Tribunalului Poporului şi să fixeze astfel, în mod neîndoios, vinovăţia inculpaţilor chemaţi să dea seamă de faptele lor.

Acest public, alcătuit din reprezentanţi ai tuturor claselor sociale, a ascultat, — uneori zguduit, — tragedia a nenumăraţi nevinovaţi cari şi-au pierdut căminurile, averea, familiile şi sănătatea şi adeseori şi viaţa.

Asemenea tragedii s'au consumat în condiţiuni cari, dacă n'ar fi povestite de oameni cari le-au trăit, ar apărea doar ca produs al unei feroce şi uimitor de fecunde imaginaţii.

Ele uimesc în aceeaş măsură în care şi îngrozesc, făcând să se nască în cugetul asistenţilor întrebarea: „Cum este posibil ca asemenea groaznice apucături să mai existe, în epoca noastră, într'un suflet omenesc ?..."

Anumiţi martori, ale căror depoziţii se vor vedea mai jos, — în relatare oficială, — şi-au făcut declaraţiile în hohote de plâns, cari au impresionat adânc întreaga asistenţă şi pe înşişi membrii instanţei de judecată. Iar concluziile la cari, în mod firesc, aceşti martori ajungeau, la finele declaraţiei lor, erau înşişi concluziile publicului asistent la dezbateri.

Avocaţii şi inculpaţii au pus, în toată voia, întrebări menite să clarifice anumite momente şi situaţii, instanţa admiţând acest lucru cu o vădită bunăvoinţă, în interesul stabilirii adevărului.

Din martorii citaţi pentru Miercuri, unii, de la cari se aşteptau importante precizări în cauză, au fost absenţi, ca şi unii avocaţi cari în ajun luaseră contact cu ei pentru apărarea cărora se înscriseseră.

Dosarul pe care inculpatul general Macici l-a cerut, spre a lua cunoştinţă de el pentru eventualitatea că s'ar apăra singur, i-a fost promis, cu multă bunăvoinţă, de d. preşedinte al Tribunalului Poporului şi de întreaga instanţă.

Şedinţa dela 15 Mai, — după amiază

Şedinţa se reia după amiază, continuându-se interogatoriul acuzaţilor.

Vine la rând MANESCU VASILE.

Declară că a primit un ordin dela Pădure, la 5 Decembrie, să plece ca pretor la Dunaevca. Era un ordin şi a trebuit să se supună. Nu precizează însă dacă, tot din ordin, a luat parte la „adunarea velorilor dela evrei.

— Mi s'a adus la cunoştinţă că la Bogdanovca se execută evrei. M'am dus la d. plutonier şi l-am întrebat dacă este adevărat sau nu acest lucru. Mi-a răspuns afirmativ.

Urmează acuzatul CREŞTINU AVRAM. Este acuzat că şi-a maltratat coreligionarii, că şi-a însuşit bani dela ei, că împreună cu maiorul Ambruş a trimis evrei în lagărele de exterminare, că dintr'o sumă de 30.000 mărci pe care îi avea pentru hrana coreligionarilor ,a dat 25.000 maiorului Ambruş, iar restul de 5.000 şi i-a însuşit, că a furat medicamente primite dela Bucureşti.

La toate acuzaţiile — sprijinite pe dovezi de nezdruncinat — Creştinu răspunde invariabil: Nu ştiu nimic.

Acuzatul IZU LANDAU nu recunoaşte că a făcut parte din comisia pentru strângerea aurului, că avea legături strânse cu acuzatul Bobei, că era emestecat în pungăşiile dela brutărie. Nu ştie nimic, nu cunoaşte nimic. Vrea să susţie că n'ar fi avut niciun rol în nemerniciile ce i se pun în sarcină. Încearcă — fără să reuşească — să se prezinte ca un simplu scrib.

D. AC. PUBLIC BUNACIU: Cum se împărţea pâinea ?

LANDAU: După numărul familiilor. Primeau contravaloarea obiectelor pe cari le depuneau.

D. AC. PUBLIC BUNACIU: Din cele 500 de pâini cate se fabricau într'un lagăr de 18.000 persoane, cele mai multe se dădeau pentru contravaloare.

LANDAU: Pâine nu se putea da la toată lumea.

PREŞEDINTELE: Der dacă nu aveau valori ?

LANDAU: Schimbau obiecte pe pâine.

D. AC. PUBLIC BUNACIU: Sau deveneau clienţii groparilor.

INTEROGATORIUL SUBLT. GHINERARU

Acuzatul următor este sublocotenent Ghineraru.

PREŞEDINTELE: Ce măsuri aţi luat pentru izolarea completă a ghettoului din Berşad.

GHINERARU: Nici o măsură.

AC. PUBLIC BUNACIU: Dar şanţuri n'aţi făcut în jurul ghettoului ?

GHINERARU: S'au barat trei străzi la cererea primăriei.

PREŞEDINTELE: Vă năpusteaţi cu motocicletele peste oameni, când veneau la piaţa din ghetto, pentru a nu se putea aproviziona cu ceeace era necesar pentru hrană ?

GHINERARU: Nu.

PREŞEDINTELE: Aţi colaborat cu Gestapoul, dând concursul la descoperirea de partizani ?

GHINERARU: In Decembrie 1943, am primit un ordin cifrat dela regiunea Baita, în care mi s'a spus că peste puţin timp va veni o echipă specială de poliţie germană, pentru descoperirea unei organizaţii de partizani, cari, după toate informaţiile, îşi are sediul în ghetoul din Berşad.

AC. PUBLIC SARACU: De cine era semnat crdinul cifrat.

GHINERARU: Era semnat de d. colonel Gavăt.

PREŞEDINTELE: A venit echipa. Ce concurs le-aţi dat ?

GHINERARU: La Berşad s'au instalat agenţii; unul a deschis un restaurant, altul o ceasornicărie.

PREŞEDINTELE: Care a fost concursul dvs. ?

GHINERARU: A venit în Berşad această echipă germană; au venit 3—4 familii.

PREŞEDINTELE: Erau în serviciul Gestapo-ului ?

GHINERARU: Da.

PREŞEDINTELE: Ce concurs le-aţi dat dvs ?

GHINERARU: Am luat parte la două arestări în ghetto.

AC. PUBLIC BUNACIU: Pe câţi ai omorît, pe câţi ai biciuit, pe câţi i-ai aruncat în gropi. La aceasta trebue să răspunzi. Să răspundă acuzatul dacă a omorît 5 ucrainieni ? A fost văzut în ghetto cum împuşca, cum îi arunca în şanţ, cum îi lega de motocicletă. Este vorba de chinurile la care supunea pe oameni.

GHINERARU: Arestările au fost făcute de către nemţi. I-au băgat într'un beciu al batalionului de infanterie de acolo şi i-au pus sub paza infanteriştilor.

PREŞEDINTELE: Cine a dat ordin să se facă groapa dela colhozul 7, unde au fost înhumaţi cei executaţi ?

GHINERARU: Aceasta a fost chestiunea nemţilor.

AC. PUBLIC SARACU: Aceşti germani puteau da ordin în ghetou peste capul acuzatului, care era comandantul ghetto-ului ?

GHINERARU: „Primisem ordin în acest sens.

AC. PUBLIC SĂRACU: Domnule Preşedinte, n'a răspuns precis la întrebare. Repet: Nemţii puteau da ordin peste capul dânsului ? S'a trimis ordin să se sape groapa. Cine a dat ordinul ?

GHINERARU: Nemţii au trimis.

AC. PUBLIC BUNACIU: Colabora cu ei ?

AC. PUBLIC BUNACIU: Era ordin de colaborare ?

GHINERARU: Să dau tot „concursul".

AC. PUBLIC BUNACIU: Dela d col. Gavăt ?

GHINERARU: Nu cred să fi pornit dela d. colonel Gavăt.

AC. PUBLIC BUNACIU: Ordinul era în româneşte sau în nemţeşte ?

GHINERARU: Corespondenţa se redacta în limba română.

PREŞEDINTELE: Recunoaşteţi că aţi împuşcat la fabrica de zahăr mai mulţi partizani, apoi aţi dat ordin unor evrei din Ghettou să fie spânzuraţi cât mai sus, pentru a da exemplu populaţiei ?

GHINERARU: Au fost spânzuraţi 3 din 10, căci atâţia căzuse din câţi etacase fabrica.

PREŞEDINTELE: Este exact că încă din liceu aţi făcut parte din mişcarea prietenilor legionarilor, şi în toate ocaziile ameninţaţi populaţia evreiască din acest sector că aveţi rolul de a-i extermina întrucât sunteţi au „adept" al ideilor lui Hitler ?

GHINERARU: Se eschivează.

AC. PUBLIC SĂRACU: Nu este un singur caz când ai legat oameni de motocicletă.

GHINERARU: Aceasta rămâne să dovediţi.

AC. PUBLIC SĂRACU: Iţi promit acest lucru.

AC. PUBLIC SĂRACU: Recunoaşte acuzatul că, în momentul când a părăsit Berşadul, a distrus închisoarea şi pe toţi acei aflaţi înăuntru, cu grenade aruncate prin fereastră ?

GHINERARU: Nu mă aflam în Berşad.

AC. PUBLIC SĂRACU: Cine dădea ordin oamenilor care trebuiau să fie exterminaţi, să-şi sape groapa cu o zi înainte ?

GHINERARU: Eu nu m'am însemnat în această „anchetă".

AC. PUBLIC SĂRACU: Purta în fiecare zi o vână groasă de bou împletită cu sârmă ?

GHINERARU: Purtam un pistol mitralieră pentru siguranţa mea personală.

AC. PUBLIC SĂRACU: N'ai bătut pe nimeni niciodată cu vâna de bou ?

GHINERARU: Nu !

AV. GRAMA: In legătură cu apărarea col. Pătrăşcoiu, să-mi daţi voie să pun câteva întrebări acuzatului. A lucrat vreodată acuzatul sub ordinele sau comanda colonelului Pătrăşcoiu ?

GHINERARU: Am însoţit odată un detaşament de represalii al d-lui colonel Pătrăşcoiu, în judeţul Balta, în comunele Chidrazovca, Valsenca şi Boldurova.

AV. GRAMA: Ce fel de detaşament era, din cine se compunea ?

GHINERARU: Din 50—60 de ostaşi dela etape. Era detaşamentul locot. Pântea, din reg. 6 vânători care făcea parte din detaşamentul d-lui col. Pătrăşcoiu.

PATRAŞCOIU: Să răspundă acuzatul dacă împreună cu detaşamentul locot. Pântea a dat foc la satul Botaşna, după zilele când pretinde că a fost cu mine.

GHINERARU: Nu s'a dat foc la acest sat.

PATRAŞCOIU: Nu întreb dacă acuzatul a dat personal, ci dacă detaşamentul din care făcea parte a dat foc satului?

GHINERARU: Eu, — personal, — nu am dat foc niciodată. Mi se pare că au fost incendiate 2—3 case de către detaşamentul locot. Pântea.

PATRAŞCOIU: Dar la Chirievca Mică unde a fost Ghineraru, au fost incendiate case şi omoriţi oameni ?

GHINERARU: Nu eu, ci soldaţii colonelului Pătrăşcoiu au dat foc.

PATRAŞCOIU: A spus că a fost sub ordinele mele într'un detaşament de „represalii". Să răspundă dela cine a primit ordinul ca să se pună sub ordinele mele.

GHINERARU: In cursul lunei Noembrie 1943, am primit ordin dela colonelul Gavăt să însoţesc detaşamentul colonel Pătrăşcoiu în comunele: Chidraşovka, Vilşinka şi Bondurova cu misiunea de a arăta drumul.

PREŞEDINTELE: Nu aveaţi misiunea de a da foc la case ?

GHINERARU: Această „misiune" nu am avut-o eu. Ea a fost executată de echipe „special constituite" din oamenii cu care a venit colonelul Pătrăşcoiu dela Balta.

Urmează la interogatoriu, acuzatul COLONEL GAVĂT.

DEPOZIŢIA ACUZATULUI COLONEL GAVĂT

PREŞEDINTELE: Ce atribuţiuni aveaţi ?

COL. GAVĂT: Am luat comanda legiunii Balta la 6 Noembrie 1942 şi am deţinut această funcţiune până la 1 Februarie 1944, când am fost înlocuit de maiorul Făgăşanu. Atribuţiile mele erau cu caracter poliţienesc, administrativ şi disciplinar.

PREŞEDINTELE: Dv. ştiţi la ce schingiuiri şi loviri era supusă populaţia din judeţ ?

COL. GAVĂT: Am luat cunoştinţă din actul de acuzare.

AC. PUBLIC BUNACIU: Sublocotenentul Ghineraru era în subordinea dvs. ?

COL. GAVAŢ: Era din ofiţerii cărora le-am cerut mutarea. D. general Iliescu m'a şi pedepsit pentrucă i-am cerut mutarea.

AC. PUBLIC BUNACIU: De ce aţi cerut mutarea lui Ghineraru ?

COL. GAVAŢ: Rareori când mă duceam la ghettou, îndrăzneau cei de acolo să vină la mine să se plângă.

AC. PUBLIC SARACU: Cunoaşteţi crimele sublocotenentului Ghineraru ?

COL. GAVAŢ: Informaţia cu motocicleta am luat-o dela Berşad.

AC. PUBLIC SARACU: Erau oameni arestaţi în închisori ?

COL GAVAŢ: Erau.

AC. PUBLIC SARACU: Unde aţi găsit arestaţi ?

COL. GAVAŢ: Am găsit astfel de arestaţi la Berşad şi Zabrani.

PREŞEDINTELE: Aţi dat ordin să fie împuşcate 12 persoane ?

COL GAVAŢ: Nu. Cei care se aflau sub escortă, încercând să fugă au fost împuşcaţi.

AC PUBLIC BUNACIU: Aceasta era sistemul întrebuinţat.

PREŞEDINTELE: Câţi au fost împuşcaţi ?

COL. GAVAŢ: 12.

AC. PUBLIC BUNACIU: Dar la Stalinea, ce s'a întâmplat ?

COL. GAVAŢ: Au fost incendiate 3 sau 4 case în timpul atacului cu branduri.

PATRAŞCOIU: Domnule preşedinte, vreau să întreb pe lt.colonel Gavăt: A afirmat că am comandat un detaşament mixt-româno-german.

GAVAŢ: Aveaţi la el câteva maşini germane.

PATRAŞCOIU: Isi aminteşte acuzatul că ing. Iordăchescu a raportat sectorului 3 etape că din cauza d-lui Gavăt fabrica încetase lucrul pentrucă d-sa a luat parale dela ei, i-a dus mai departe, — şi că această reclamaţie făcută pe 4 coale de hârtie a fost înaintată de mine comandantului etapei, apoi guvernământului care a delegat pe generalul Iliescu, — în sine chestiunea ajungând la Curtea Marţială.

GAVAŢ: Nu am luat bani.

PATRAŞCOIU: Intrebaţi-l dacă ştie că am înaintat dosarul.

GAVAŢ: Nu mi-aţi înaintat un dosar. Mi s'a înaintat un ordin.

INTEROGAREA ACUZATULUI COL. PATRAŞCOIU

PREŞEDINTELE: Este adevărat că aţi ordonat şi executat măsuri de represalii pentru reprimare şi masacre de partizani ?

PATRAŞCOIU: Nu.

AC. PUBLIC ŞEF BUNACIU: La Chidrazovca nu aţi luat nici o măsură ? Aţi aflat că au fost incendiate 2—3 case şi omorâtă o femeie. Ce măsuri aţi luat?

PATRAŞCOIU: Nici una.

GHINERARU: Recunoaşte d. colonel că la Chidrasovca a făcut o anchetă ?

PATRAŞCOIU: Am luat numai informaţiuni.

GHINERARU: Ce măsuri a luat d. colonel când s'au incendiat casele şi a fost împuşcată femeia ? A raportat cuiva acest lucru ?

AC. PUBLIC SEF BUNACIU: Putea să ia măsuri să oprească aceste represalii ?

GHINERARU: Fiind cel mai mare în grad, putea.

PATRASCOIU: Nu aveam nici o răspundere, fiindcă era acolo un detaşament operativ.

AC. PUBLIC SEF BUNACIU: Aţi fost în trei comune. La Vilşinca s'au incendiat 100 case ?

GHINERARU: Da, la Vilşinca 100 case, la Chidrasovca iarăşi 100 şi la Bondurova 10.

AC. PUBLIC ŞEF BUNACIU: Să răspunză acuzatul Pătrăşcoiu, dacă era acolo în momentul incendierii.

PATRASCOIU: Detaşamentul a avut o misiune pe care nu eu i-am dat-o.

GHINERARU: Noi am plecat din Pesciana. D. colonel Pătrăşcoiu avea comanda acestui detaşament.

AC. PUBLIC SARACU: Era comandantul detaşamentului care pleca la represalii ?

GHINERARU: Am plecat din Pesciana unde era adunat detaşamentul dlui colonel Pătrăşcoiu. Eu aveam un singur jandarm, birjarul trăsurii mele. Când a venit d. colonel Gavăt dela Balta a venit cu mitraliera legiunii. Ne-a dat mitraliera cu 5—6 jandarmi. Este adevărat, domnule colonel ?

GHINERARU: Am plecat din Pesciana la Chidrasovca. Colonelul Pătrăşcoiu mi-a dat ordin să intru în comună eu cu jandarmii şi cu o grupă din detaşamentul Pântea să văd dacă sunt partizani în sat. Am intrat şi apoi am raportat că nu este nimic.

AC. PUBLIC ŞEF BUNACIU: In această comună au fost incendiate câteva case. Dar în comuna Vilşinca ?

GHINERARU: Aproximativ 100.

AC. PUBLIC ŞEF BUNACIU: Era colonelul Pătrăşcoiu acolo?

GHINERARU: Era acolo, fiindcă comanda detaşamentul.

ALŢI ACUZAŢI LA RÂND

PREŞEDINTELE: Acuzatul următor: GHEORGHE GRIGORESCU: Este adevărat că în Noembrie 1941 aţi împuşcat un ucrainean fără nici un motiv ?

GRIGORESCU: Nu.

AC. PUBLIC BUNACIU: Ai omorît şi la Olgopol şi la Berşad.

PREŞEDINTELE: Recunoaşteţi că aţi exercitat teroare asupra populaţiei din ghettouri ?

GRIGORESCU: Nu.

PREŞEDINTELE: Ce funcţiune aţi avut ?

GRIGORESCU: Am fost locotenent de jandarmi şi îndeplineam funcţiunea de comandant de sector la Berşad.

AC. PUBLIC SARACU: Teroriza pe evrei, strângându-le degetele măinilor între uşi.

PREŞEDINTELE: Acuzatul următor NASTASE ION. Recunoaşteţi că umblaţi în permanenţă beat şi băteaţi pe cine întâlneaţi în cale ?

NASTASE: Aşa odată sau de două ori pe lună, mai beam şi eu.

PREŞEDINTELE: Recunoaşteţi că în timpul nopţii umblaţi prin ghettou şi obligaţi pe internate să iasă afară pentru a le silui ?

NASTASE: La pretura din Berşad erau în serviciu două evreice. Una din ele a fost trimeasă acasă, iar a doua a venit ca translatoare de limba rusă la sector. Aceasta este evreica aceea care spune că am fost noaptea în ghettou şi o siluiam.

INTEROGATORIUL ACUZATULUI ALEXANDRESCU C.

PREŞEDINTELE: Recunoşti că ai cerut internaţilor să-ţi plătească diferite sume de bani şi bijuterii pentru ca să le permiţi să părăsească grajdurile şi să locuiască în case ?

ALEXANDRESCU: Grajdurile au fost puse în bună stare de funcţiune şi atunci când au venit s'a hotărît ca aceste grajduri să fie ocupate de ei.

PREŞEDINTELE: Recunoşti că locuinţele şi grajdurile erau mizerabile ?

ALEXANDRESCU: Recunosc, dar nu erau din vina mea.

PREŞEDINTELE: Dar hrana cum se dădea internaţilor ?

ALEXANDRESCU: Hrana se dădea evreilor care lucrau la diferite fabrici.

PREŞEDINTELE: Câţi evrei au murit ?

ALEXANDRESCU: Exact nu pot spune. Erau aproximativ 17.000.

PREŞEDINTELE: Aţi cerut dvs. 20.000 lei de persoană pentru a le permite să se mute din grajduri în ghettou ?

ALEXANDRESCU: Evreii se îmbăcau cu populaţia.

AC. PUBLIC SARACU: Dacă în afară de cei care au murit de foame ştie inculpatul câţi au murit împuscati ?

ALEXANDRESCU: Pe timpul meu nu cred să fi murit vreunul.

AC. PUBLIC SARACU: Aduţi aminte. Iţi dau două minute să te gândeşti

ALEXANDRESCU: Pe timpul meu nu a murit nici un evreu împuşcat.

INTEROGATORIUL INCULPATULUI CLINCEANU

PREŞEDINTELE: Recunoaşteti că aţi luat obiecte din pachetele trimise internaţilor ?

INC.: Nu recunosc nimic.

PATRAŞCOIU: A fost trimis în faţa Curţii Marţiale pentrucă în percheziţia ce i s'a făcut s'au găsit la el dolar, vrafuri de săpun, etc. Am găsit la el un carnet în care erau înscrişi evreii, arătându-se în dreptul fiecăruia sumele ce i-au fost date. Clinceanu trimisese cu un oştean pe un anume Eschenazi dela Craiova. Avea organizat un birou la Bucureţsi, care înlesnea aducerea acolo a evreilor, sub motiv că mergeau la Curtea Marţială. Clinceanu lucra, peste capul meu, cu statul major.

CLINCEANU: Nu este adevărat

AC. PUBLIC BUNACIU: Cunoşti o persoană cu numele Amelia Stoica

CLINCEANU: Este infirmiera de la spitalul din Tiraspol, care a adus în două rânduri pachete evreilor.

AC. PUBLIC SARACU: Să spună inculpatul dacă este adevărat ca cu această persoană îşi aranja toate lucrurile ?

CLINCEANU: Nu este adevărat.

AC. PUBLIC SARACU: Dacă este adevărat că a trimis pe inculpatul Eschenazi din Craiova să strângă bani dela rudele evreilor internaţi şi pe urmă l-a trimis în judecata Curţii Marţiale.

CLINCEANU: Este adevărat că i-am dat drumul pentru 15 zile. Nu l-am trimis însă eu.

Inapoindu-se, a luat el personal dela anumite familii evreeşti, pentru ca să aducă pentru evreii din batalion, anumite sume de bani, medicamente, ţigări, pachete, etc.

PREŞEDINTELE: Ce rost aveau numele evreilor trecute în carnet şi în dreptul lor sumele de bani ?

CLINCEANU: Era „apelul batalionului".

AC. PUBLIC BUNACIU: Cifrat în bani ?

PREŞEDINTELE: Dar cu dolarii găsiţi la d-ta ce este ?

CLINCEANU: I-am luat pentru că făceam „colecţie" de dolari. (Ilaritate).

ULTIMUL INTEROGAT

PREŞEDINTELE: Acuzatul Hateganu Ion.

AC. PUBLIC SARACU: Inculpatul făcea percheziţii pentru a jefui.

HAŢIEGANU: Cred că este vorba de alt caz referitor la „medicamente".

AC. PUBLIC SARACU: Dacă în 1943 a trimis pe cineva în concediu ?

HAŢIEGANU: Eu nu am trimis acasă pe nimeni din Transnistria.

AC. PUBLIC SARACU: Dacă recunoaşte inculpatul că mergea cu o cravaşă în mână şi bătea populaţia ?

HAŢIEGANU: Nu.

AC. PUBLIC SARACU: Dacă este adevărat că împreună cu locotenentul Georgescu Gheorghe şi cu alţii a făcut percheziţii ca de pildă percheziţia făcută locuitorului Arăseg.

HAŢIEGANU: Nu am făcut nici o percheziţie şi nici nu am ridicat obiecte.

PREŞEDINTELE: Suspend şedinţa. Continuarea mâine la ora 8 dimineaţa.

Desbaterile din ziua de 16 Mai

ŞEDINŢA DE DIMINEAŢĂ

Martorii acuzării

După ce se stabileşte cine sunt avocaţii acuzaţilor, se trece la audierea martorilor acuzării.

Cel dintâiu e ascultat d. profesor **Alexe Neacşu.**

Martorul, care a fost la Odesa în zilele masacrelor, dela 21—25 Oct 1941, declară că la 22 Octombrie d. a. a sărit în aer comandamentul român. Aflându-se într'o companie spre marginea oraşului, s'a primit ordin de încolonare. In timpul deplasării, spune martorul, pela orele 7—8 dimineaţa în ziua de 23 Octombrie, din loc în loc am întâlnit cadavre pe străzi.

Am ajuns la închisoarea din Odessa, unde am văzut că se scoteau din închisoare civili de diferite vârste, femei şi copii chiar, cari erau încolonaţi. S'au format două coloane, aproape continui, încât nu se putea vedea lungimea lor.

O coloană era dirijată spre partea de Nord a Odessei şi altă coloană era dirijată în partea de Sud a Odesei.

Cred că erau coloane de mii sau de câteva sute de persoane, nu se putea aprecia din cauză că drumurile se despărţeau.

Acei care mergeau în partea de Sud a oraşului, erau sub conducerea jandarmilor români.

Soldaţilor noştri, li se dăduse misiunea de a lua în primire dela jandarmii români coloana care mergea spre partea de Sud a oraşului. Din acel moment plutoanele s'au despărţit, nu s'a mai putut ţine cordoane, unii soldaţi au trecut dintr'o parte în alta, în schimb noi ne-am pomenit cu străini sau chiar cu jandarmi. In acel moment ofiţerii de rezervă nu mai aveau rolul de comendanţi de plutoane. Am urmărit coloana formată în felul acesta, care mergea către partea de Sud a oraşului Odesa, până a ajuns la nişte magazii, la o distanţă de 2—3 km de închisoarea centrală din Odesa. Cum s'a ajuns la aceste magazii, civilii erau băgaţi acolo. Erau vreo 3—4 magazii.

INCEPE MĂCELUL

Pe drum s'au întâmplat diferite scene: bagajele erau aruncate din spatele civililor care nu mai puteau să le ducă, iar acei cari nu mai puteau să meargă, erau împuşcaţi.

De remarcat este faptul că, aceste împuşcări se făceau de către nemţi şi jandarmi români. Probabil că soldaţii noştri, antrenaţi de situaţiunea care se creiase, trăgeau şi ei. Deci, un număr de civili, care nu puteau merge, erau împuşcaţi pe drum, iar ceilalţi mergeau spre magazii. Am înţeles din treaba aceasta, că viaţa civililor nu mai este preţuită şi mi-am dat seama de ceia ce avea să urmeze. Noi până atunci nu ştiam nimic.

Aceşti civili au fost închişi în magazii. Magaziile erau de următoarele dimensiuni aproximative: 30—40 m. lungime şi 20 m. lăţime.

Coloana era condusă de un colonel de jandarmi, nu ştiu precis numele Coca Niculescu. Am reţinut numele de Coca şi de colonelul Deleanu.

Colonelul Deleanu era foarte „activ", era veros, îndemna sau ameninţa pe soldaţi şi ofiţeri că nu-şi îndeplinesc rolul pe care-l au. Pe comandanţii care rămâneau în urmă ca „spectatori", îi ameninţa cu darea în judecată la Curtea Marţială sau cu împuşcarea, pentru faptul că nu sunt „activi". Noi, ofiţerii, nu ştiam ce să facem, nu aveam nicio misiune. Ştiam că suntem numai comandanţi de plutoane, că nu mai aveam oameni sub comanda noastră.

Civilii au fost închişi în magazii. In aceste magazii s'au făcut 2—3 găuri în perete, pentru a intra teviile a 2—3 mitraliere şi de acolo s'a tras în civilii dinăuntru.

Ordinul de deschidere a focului, probabil că a fost dat de unul din cei 2 ofiţeri superiori. Noi eram împrăştiaţi în jurul magaziilor. Soldaţilor li se dăduse consemn general, să facă paza în jurul magaziilor. Din aceste găuri s'a tras cu mitralierele în magaziile pline cu civili.

AC. PUBLIC BUNACIU: Inainte de a se trage în magazin nu s'a făcut „experienţa" împuşcăriior într'un şanţ antitanc".

ALEXE NEACŞU: Inainte de a fi băgaţi în magazii, s'au dus un anumit număr de civili, nu-mi a-

(Continuare în pag. 2-a)

DESVOLTAREA RAPORTURILOR ECONOMICE
INTRE U. R. S. S. ŞI ROMÂNIA

Expunerea d-lui ministru de finanţe în consiliul de miniştri asupra rezultatelor tratativelor pentru încheerea acordului economic cu U. R. S. S.

COMUNICAT

Preşedinţia consiliului de miniştri comunică:

Consiliul de miniştri s'a întrunit astăzi 17 Mai, orele 11 sub preşedinţia d-lui dr. Petru Groza, preşedintele consiliului de miniştri.

D. ministru al finanţelor, Mircea Durma, preşedintele delegaţiei economice care a condus tratativele pentru încheerea acordului economic cu U. R. S. S., a făcut Consiliului o expunere asupra mersului şi rezultatelor tratativelor.

După tratative care au început la 27 Aprilie 1945, o delegaţie economică românească, a încheiat la Moscova, la 8 Mai 1945, cu împuterniciţii Uniunii Republicelor Socialiste Sovietice o serie de aranjamente, care reglementează şi asigură desvoltarea raporturilor economice între U.R.S.S. şi România.

Arătând o desăvârşită înţelegere pentru nevoile pe care le are astăzi economia românească. Uniunea Republicelor Socialiste Sovietice a convenit prin reprezentanţii săi, să livreze României importante materii prime şi materiale tehnice, care vor constitui, prin animarea diverselor noastre activităţi productive, un prim şi serios pas către redresarea economică a Ţării.

Se vor livra României cantităţi importante de bumbac brut, fontă de turnătorie, oţeluri semifabricate, ferro-aliaje diverse, cupru în bare, cositor, antimoniu, cobalt, coks metalurgic, cărbuni, electrozi, rulmenţi cu bile, cabluri electrice, asbest, fosfor, materiale indispensabile pentru industria lemnului, celulozei şi hârtiei, unele produse chimice, ceai, precum şi alte produse deosebit de importante, care vor face obiectul unei convenţiuni suplimentare, în condiţiuni care vor asigura nu numai o înviorare a mai tuturor ramurilor industriale ale Ţării, dar şi un însemnat sprijin dat acţiunii guvernului pentru stăvilirea urcării preţurilor şi normalizarea vieţii economice.

In cadrul aceluiaşi aranjament comercial care prevede schimburi echilibrate în valoare, România va exporta în U.R.S.S. pe durata anului convenţional, lemn şi lucrări în lemn, negru de fum, sodă caustică, geamuri, ciment, carton asfaltat şi produse petrolifere.

Insfârşit în afară de cantităţile care vor fi livrate României în aplicarea aranjamentului comercial mai sus menţionat, Uniunea Republicelor Socialiste Sovietice, va putea da posibilitate ţesătoriilor româneşti să lucreze cu întreaga lor capacitate pentru prelucrarea în fire pentru U.R.S.S. a unor cantităţi suplimentare de bumbac brut, urmând a acoperi costul prelucrării cu produse sovietice din acelea enumerate sau altele care vor fi cerute de România.

In cadrul aceleiaşi înţelegeri. Guvernul U.R.S.S. apreciind necesităţile agricole din Ţara noastră, a convenit ca cele 2.000 tractoare ce urmau a fi restituite U.R.S.S.-ului în cadrul art. 12 din Convenţia de Armistiţiu, să rămână şi mai departe în folosinţa noastră, urmând să se stabilească ulterior asupra situaţiei lor definitive.

Aranjamentele economice semnate între Uniunea Republicelor Socialiste Sovietice şi România la 8 Mai 1945 au intrat în vigoare pe aceiaşi dată şi aplicarea în cel mai scurt timp a prevederilor nu va întârzia să-şi arate efectul salutar pentru întreaga Ţară, data de 8 Mai 1945 urmând a se dovedi fără nici o îndoială unul din principalele momente ale refacerii şi consolidării economice româneşti.

In încheiere, d. ministru Mircea Durma aduce vii mulţumiri colaboratorilor d-sale pentru munca depusă în pregătirea şi încheierea actelor de mai sus.

Consiliul de miniştri luând în discuţie conţinutul acordurilor încheiate, a ratificat în întregime cele convenite.

**D. prim ministru dr. Petru Groza, scoţând în evidenţă importanţa acordurilor încheiate, acorduri care v